

УДК 314.7:330.5

<https://doi.org/10.31713/ve4202526>

JEL: J61, O15, H12

Міщук Г. Ю. [1; ORCID ID: 0000-0003-4520-3189],

д.е.н., професор,

Стасюк В. О. [1; ORCID ID: 0009-0008-4262-5363],

здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня

¹Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне

МІГРАЦІЙНА ПОВЕДІНКА НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ КРИЗ

Аналіз міграційної поведінки населення в умовах криз здійснено з урахуванням впливу війни в Україні, шляхом порівняння особливостей міграції до та після повномасштабного вторгнення РФ в Україну. Здійснене порівняння причин міграції разом з перспективами мігрантів на зарубіжних ринках праці. Визначено особливості міграції та можливостей зайнятості мігрантів різних вікових та освітніх груп на ринку праці ЄС на тлі аналогічних закономірностей для постійного населення приймаючих країн. Отримані результати підтверджують роль вищої освіти як важливого чинника конкурентоспроможності на ринку праці. Запропоновані можливості вдосконалення моніторингу міграційних процесів з імплементацією в практику менеджменту міграційних потоків сучасних інформаційних рішень.

Ключові слова: інформаційне забезпечення; міграція; поведінкова економіка; поведінка населення; ринок праці; управління міграцією.

Постановка проблеми. Міграційна поведінка населення є одним з найважливіших об'єктів досліджень поведінкової економіки та управління демографічними процесами. Вплив міграцій на умови та соціально-економічні результати як на індивідуальному, так і макроекономічному рівні є особливо відчутним в періоди криз, коли міграційні рішення супроводжуються численними ризиками, множинною депривацією та відчутним навантаженням на соціальні програми приймаючих територій. Міграція, що виникла в Україні під впливом війни, особливо після повномасштабного вторгнення Росії в 2022 році, зумовила міграційну кризу як всередині країни, так і поза її межами, оскільки хвиля міграції стала найбільшою в Європі з часів Другої світової війни. У зв'язку з цим, існує потреба постійного оновлення науково-методичного інструментарію дослідження міграційних процесів, що становлять значний вплив на можливості

економічного розвитку в країнах-донорах та реципієнтах, задля врахування сучасних поведінкових патернів та особливостей їх змін в періоди соціальних криз. В Україні війна стала однією з наймасштабніших соціальних катастроф за всю історію існування, що посилює значимість дослідження міграційної поведінки для своєчасного реагування та обґрунтованого вибору управлінських рішень щодо міграції.

Аналіз останніх досліджень. Міграція та особливості міграційної поведінки є типовим об'єктом як наукових досліджень, так і моніторингу суспільних процесів відомими аналітичними організаціями світу. Зокрема, масові міжнародні переміщення під впливом криз та катастроф різного походження є постійним об'єктом дослідження в числі найважливіших ризиків людства, що аналізуються Всесвітнім економічним форумом [1–4]. Наслідки вимушених переміщень майже завжди є негативними для самих мігрантів – вони пов'язуються з нижчою конкурентоспроможністю на ринках праці, проблемами соціальної адаптації та інтеграції в новому оточенні, а також підтримки гідного рівня життя. Тому міграційні рішення та очікування мігрантів навіть в умовах криз та незаперечної ролі безпекових факторів прийняття рішень, досить часто досліджуються крізь призму додаткових факторів, від яких залежить остаточний вибір країни призначення. З часу появи видатної праці, в якій закладено основу дослідження впливу таких факторів [5], їх система значно розширилась та постійно вдосконалюється залежно від прояву та специфіки дії факторів у певних суспільствах для певного історичного проміжку. На сьогодні фактори притягання та відштовхування досліджуються у взаємозв'язку та взаємозалежності економічних та неекономічних відносин, що сформувались в приймаючих суспільствах [6–7]. У зв'язку з цим дослідження часто підкреслюють вплив особистого оточення, включаючи вплив сім'ї, поведінкові орієнтації та суб'єктивні оцінки відмінностей у якості життя між країнами походження та призначення [8]. Зазначені дослідження зосереджені на особистих мотивах та індивідуальних результатах та мають виражену гуманітарну спрямованість, що формує належне теоретичне підґрунтя досліджень індивідуальних рішень. Проте залишається необхідність аналізу змін міграційних настанов населення з урахуванням макроекономічного контексту, що дасть змогу комплексного розуміння закономірностей динаміки міграції та здатності вирішувати пов'язані з ними ризики як для мігрантів, так і для приймаючих громад – для останніх у вигляді бюджетного навантаження та соціальної напруги через соціальні

відмінності та конкуренцію з місцевим населення за певні ресурси та суспільні блага, що підкреслено у багатьох дослідженнях, зокрема у [9–13]. Особливо важливою є проблематика дослідження міграційної поведінки у випадку жінок та молоді, адже ці вікові групи визначають як довгострокові перспективи демографічного відтворення, так і зміни соціально-економічного середовища країн-реципієнтів та донорів [14–16]. Мотиви міграційних рішень часто залишаються більш глибокими, чим це заявляється мігрантами на момент перетину кордону. Відомо, що навіть в умовах однієї з найпоширеніших різновидів молодіжної міграції – освітньої – справжні мотиви є часто іншими і пов'язані передусім з очікуваннями на ринках праці та з особистими перспективами [15; 17–18].

Постановка завдання. Метою статті є дослідження змін міграційної поведінки під впливом кризи, зумовленої повномасштабним вторгненням Росії в Україну, а також перспектив мігрантів на ринках праці приймаючих країн.

Виклад основного матеріалу. Міграційна хвиля, зумовлена війною в Україні, дозволила сформувати певні особливості міграційної поведінки. Перші з них виявляються у пошуку країн міграції. Такими міграційними маршрутами стали передусім країни, які запропонували найбільш лояльні програми підтримки щодо українських мігрантів – Польща та Німеччина. Загалом міграція до європейських стала домінуючим напрямком: за даними ООН, всього в Європі на кінець 2025 року перебуває 5192110 українських біженців із загальної кількості 5852670 біженців у світі. У Німеччині та Польщі їх відповідно 1233280 та 1006900 осіб [19]. На тлі суттєвих відмінностей мови та культури (характерно для Німеччини та України), що часто є істотними бар'єрами входження в нові суспільства, такий вибір мігрантами країн призначення доводить те, що детермінантою міграційної поведінки є очікування щодо ставлення до мігрантів з боку приймаючих громад та органів влади, які надають підтримку [15].

Якщо ж розглядати причини міграції, то така статистика доступна сьогодні лише на базі даних щодо виданих дозволів на проживання. Причини звернень мігрантів є досить укрупненими, але детальніша інформація на сьогодні відсутня. Отже, за даними Євростат (таблиця – дані для топ-7 країн з найбільшими імміграційними потоками, відображені всі іммігранти, не лише з України), основними причинами, що спонукали мігрантів до отримання дозволів на проживання є сімейні. Прагнення отримати освіту є другим в рейтингу причин, але, по-перше, і мігрантів

відповідного віку значно менше, а, по-друге, ця причина має явну динаміку зростання у 2024 році порівняно з 2021.

Таблиця

Динаміка дозволів на проживання у топ-7 країн ЄС за потоком вхідної міграції у 2021 та 2024 рр.

Країна	Причини міграції								
	Сімейні			Освітні			Інші		
	2021	2024		2021	2024		2021	2024	
	частка, %	частка, %	відхилення	частка, %	частка, %	відхилення	частка, %	частка, %	відхилення
Німеччина	37,63	37,03	-0,60	3,65	3,86	0,21	4,97	3,49	-1,48
Іспанія	35,81	37,03	1,22	1,86	3,58	1,72	52,73	45,34	-7,38
Франція	35,57	32,55	-3,02	6,30	8,19	1,89	38,32	35,64	-2,68
Італія	49,86	42,12	-7,74	1,32	1,99	0,67	3,84	9,51	5,67
Нідерланди	25,21	26,66	1,45	4,52	4,88	0,37	42,01	35,03	-6,97
Польща	6,89	7,87	0,98	4,44	2,10	-2,33	21,72	26,46	4,74
Португалія	28,26	16,02	-12,23	3,89	8,53	4,64	41,95	48,07	6,11

Джерело: побудовано авторами за [20]

Станом на 1 січня 2024 року 4 197 365 особи, які залишили Україну, отримали тимчасовий захист у ЄС [21], що становить 9,3 особи на 1000 осіб постійного населення. 10 країн, які приймали біженців з України та надавали їм тимчасовий захист, зображено на рисунку.

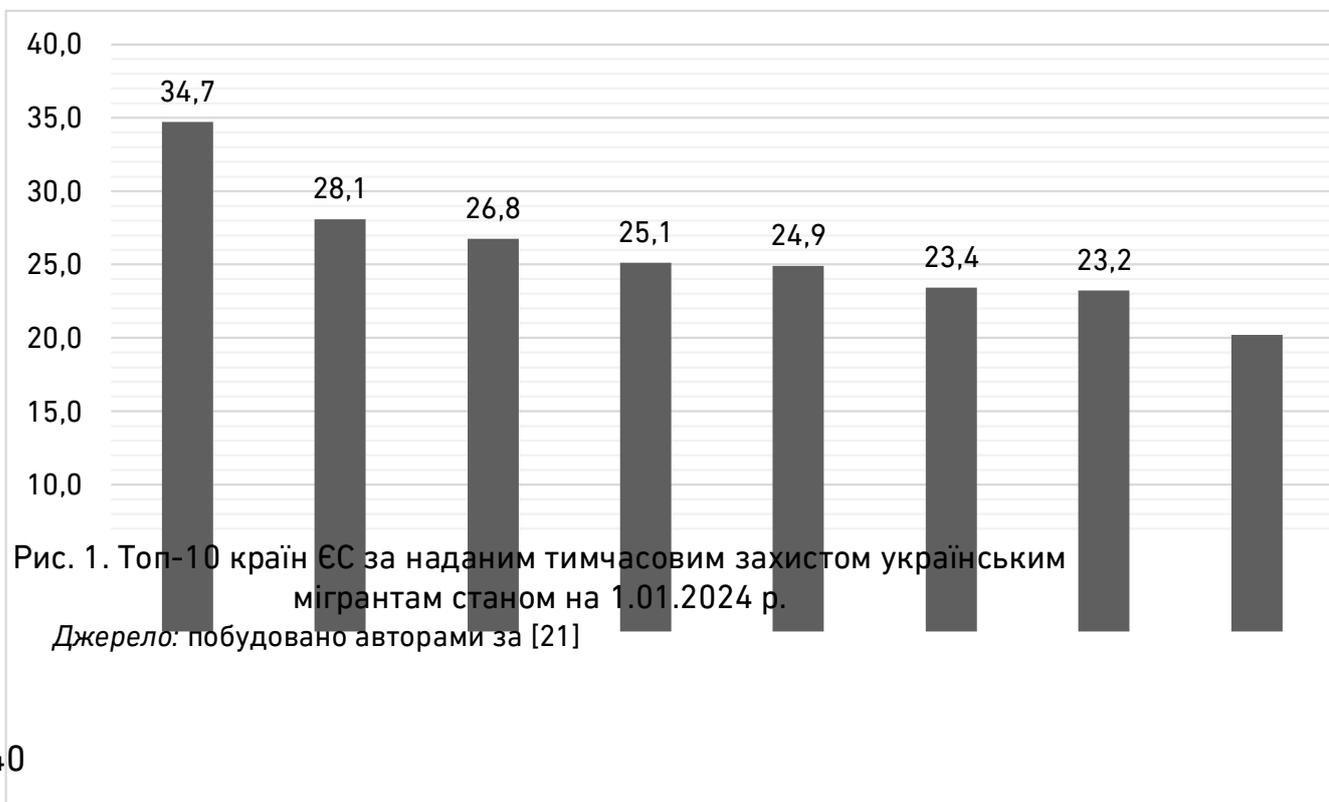

Рис. 1. Топ-10 країн ЄС за наданим тимчасовим захистом українським мігрантам станом на 1.01.2024 р.

Джерело: побудовано авторами за [21]

Як видно з рисунку, список десяти країн, що приймають найбільше мігрантів з України, подібний до попереднього рейтингу країн, що приймають іммігрантів, і ці ж країни надають значну підтримку українським біженцям. Серед них Німеччина та Польща разом приймають понад половину всіх мігрантів, що потребують захисту (в абсолютних одиницях виміру), що підтверджує їхню провідну роль як основних місць призначення для переміщених українців. Якщо ж аналізувати ці дані разом з відносними величинами – на 1000 постійного населення, як це наведено на рисунку, то можна підтвердити, що Чехія та балтійські країни також стали важливими міграційними напрямками, що відображає як географічну близькість, так і активну гуманітарну політику.

Важливим чинником міграційної поведінки є також перспективи працевлаштування за кордоном. У зв'язку з цим варто зауважити важливий факт, отриманий в попередньому дослідженні Міщук Г. та Олійник О. [15, С. 92–93]: вища освіта є надійним соціальним ліфтом та чинником стійкості на ринках праці приймаючих країн – як загалом в Європі, так і для країн, що прийняли найбільше українських мігрантів з початку війни (Польща та Німеччина) характерним є суттєво вищі рівні зайнятості мігрантів з вищою освітою. За рахунок вищої освіти мігранти мають впевнені позиції на ринку праці, навіть порівняно з корінним населенням, і на відміну від середньостатистичного мігранта (незалежно від наявності освіти), мігранти з вищою освітою демонструють зростання рівня зайнятості у 2024 р. порівняно з 2021 р. Звичайно, не можна стверджувати, що мігранти працюють за фахом, здобутим в країнах-донорах. Але при цьому вища освіта є важливим чинником особистої конкурентоспроможності та стійкості на ринку праці. Такі закономірності також відносимо до тих, що можуть впливати на міграційну поведінку у зв'язку з поширенням інформації про можливості зайнятості в міграційних мережах.

Разом з тим, міграційна поведінка, що сформувалась під впливом кризи, в тому числі війни, яка не просто є кризою, а катастрофою, що загрожує життю, суттєво змінює не лише особисті перспективи та міграційні устремління в оточенні мігрантів. Значні міграційні втрати та негативні очікування щодо демографічних перспектив в Україні у зв'язку з цим, вимагають пошуку рішень як у сфері державного регулювання міграції, так і щодо інформаційного забезпечення.

На сьогодні вдосконалення потребує система моніторингу прийняття міграційних рішень, зокрема, імплементація інноваційних інформаційних можливостей (зокрема із застосуванням штучного інтелекту) для оцінки пошукових запитів потенційних мігрантів. Це могло би значно поглибити розуміння міграційних настанов та вивчати деталі пошукових запитів – для глибшого розуміння чинників притягання мігрантів. Крім того, імплементація сучасних інформаційних інструментів, таких як GIS-системи в публічне управління міграційними процесами, може втримати частину мігрантів від прийняття рішень щодо міграції за кордон. Наприклад, якщо в результаті моніторингу у відкритому доступі будуть наявні дані щодо наявних можливостей в Україні, доступної інфраструктури, тощо, такі дані можуть змінити мотиви виїзду.

Для імплементації таких систем в управління територіальними громадами пропонується оцінювати спроможність територіальних громад приймати внутрішньо переміщених осіб (ВПО) з визначенням індексу міграційної привабливості громади. Складовими такого індексу можуть бути: комплексний показник безпеки проживання в громаді; соціальної стійкості (доступ до освіти та медицини); економічного розвитку (наявність вакансій та рівень безробіття); наявність та якість житлового фонду та побутової інфраструктури; якість послуг. Часткові складові такого індексу та їх вагові коефіцієнти потребують обговорення в експертному середовищі, що відносимо до перспектив подальших досліджень.

Використання такої ідеї для створення єдиної інформаційної платформи чи порталу з важливою для мігрантів інформацією доцільна при органах державної влади національного рівня. Водночас, застосування даних такої системи одночасно з інформацією з GIS-систем щодо розміщення ВПО обласними військовими адміністраціями могла б використовуватись із подвійним призначенням – не лише для мігрантів і прийняття ними рішень, але й для удосконалення виявлених в процесі моніторингу прогалин в стані інфраструктури, послуг тощо.

Імплементація такого підходу до моніторингу поточного стану міграції та застосування у політиках втримання мігрантів в Україні за рахунок зростання їх поінформованості щодо наявних можливостей, є важливою для підтримання демографічної безпеки та перспектив соціально-економічного розвитку України в повоєнний період.

Висновки. Міграційна поведінка в період криз має суттєві відмінності, зумовлені передусім впливом чинників безпеки та вибору рішень з урахуванням сімейних обставин, умов проживання та підтримки у приймаючих громадах. Такі чинники, формуючи сьогоднішню міграційну карту в Європі, є важливими для розуміння можливостей втримання мігрантів в Україні. Адже зростання поінформованості про особисту безпеку, наявність важливих для мігрантів об'єктів соціальної інфраструктури, соціальних послуг та можливостей розвитку можуть змінювати мотиви прийняття рішень та сприяти збереженню людського потенціалу. У зв'язку з цим надзвичайно важливим завданням державного управління міграцією є розвиток інформаційних систем, що слугуватимуть орієнтиром для мігрантів у пошуку та виборі маршрутів міграції. Запропонована в цьому дослідженні пропозиція є принциповою ідеєю, що потребує подальшого розвитку та вдосконалення. Водночас її практичну імплементацію вважаємо необхідною для збереження найціннішого ресурсу держави – її людського капіталу.

1. WEF. World Economic Forum. Global Risks Report 2025. URL: https://reports.weforum.org/docs/WEF_Global_Risks_Report_2025.pdf (дата звернення: 09.09.2025).
2. WEF. World Economic Forum. Global Risks Report 2024. URL: https://reports.weforum.org/docs/WEF_Global_Risks_Report_2024.pdf (дата звернення: 09.09.2025).
3. WEF. World Economic Forum. Global Risks Report 2023. URL: https://reports.weforum.org/docs/WEF_Global_Risks_Report_2023.pdf (дата звернення: 09.09.2025).
4. WEF. World Economic Forum. Global Risks Report 2022. URL: https://reports.weforum.org/docs/WEF_Global_Risks_Report_2022.pdf. (дата звернення: 09.09.2025).
5. Lee E. S. A theory of migration. *Demography*. 1966. Vol. 3(1). Pp. 47–57. URL: <https://doi.org/10.2307/2060063>
6. Chugaievskaya S., & Wista R. A new wave of migration in Ukraine on the background of Russian invasion: Dynamics, challenges and risks. *Journal of International Studies*. 2023. Vol. 16(4). Pp. 220–244. URL: <https://doi.org/10.14254/2071-8330.2023/16-4/15>
7. Zhuk Y., Bilan S., Brycz M., & Brycz H. Economic status, emigration, and life satisfaction: Strategies of acculturation among Belarusian and Ukrainian migrants in Poland before and during the war. *Economics and Sociology*. 2023. Vol. 16(4). 321332. doi:10.14254/2071-789X.2023/16-4/16
8. Tutar H., Mutlu H. T., & Kantarcioğlu N., Łakomy-Zinowik M. Analysis of migration to Turkey through macroeconomic indicators: Evidence from the period 2004–2024. *Economics and Sociology*. 2024. Vol. 17(4). Pp. 257–271. doi:10.14254/2071789X.2024/17-4/14
9. Badalič V. Trapped in the underground economy: Syrian refugees in the informal labour market in Turkey. *Third World Quarterly*. 2023. Vol. 44(5). Pp. 967–984.
10. Burliai A., Demianchuk M., & Burliai O. Unintended transnationalism of Ukrainian military migrants in Poland: Socio-cultural aspect. *Problems and Perspectives in Management*. 2023. Vol. 21(2). Pp. 426–438. URL: [https://doi.org/10.21511/ppm.21\(2\).2023.40](https://doi.org/10.21511/ppm.21(2).2023.40)
11. Luczaj K. Ukrainian refugees in Poland: exploring intersections of migration-facilitating capitals in the “Residential

Settlement Game". *Journal of Immigrant & Refugee Studies*. 2024. Pp. 1–17. URL: <https://doi.org/10.1080/15562948.2024.2448113> **12.** Palmer W., & Piper N. Regulatory (Mal) integration: Its implications for migrant workers' ability to access employment rights in Indonesia. *Journal of Immigrant & Refugee Studies*. 2023. Vol. 21(2). Pp. 203–216. **13.** Zayats D., Serohina N., Bashtannyk O., Akimova A., Akimov O., & Mazalov A. Economic Aspects of Public Administration and Local Government in the Context of Ensuring National Security. *Economic Affairs*. 2024. Vol. 69 (2). Pp. 979–988. URL: <https://doi.org/10.46852/0424-2513.3.2024.23> **14.** Berde É., & Remsei S. Turning the triple burden of Ukrainian depopulation into a quadruple burden: The results of a survey among Ukrainian refugee women. *Economics and Sociology*. 2025. Vol. 18(1). Pp. 296–312. doi:10.14254/2071789X.2025/18-1/16 **15.** Mishchuk H., & Oliynyk O. Youth migration aspirations: imagining the EU from the outside : monograph. Szczecin : Centre of Sociological Research. 2025. 133 p. DOI:10.14254/978-83-973513-5-6/2025 **16.** Kichurchak M., Paslavska I., Hrynkevych O., Mishchuk H., & Bilan Y. Examining Tertiary Education Amid the War in Ukraine: A Synthetic Control Approach. *European Journal of Interdisciplinary Studies*. 2024. Vol. 16(2). DOI: <https://doi.org/10.24818/ejis.2024.13> **17.** Samoliuk N., Hrynkevych O., Mishchuk H., & Bilan Y. Ukrainian students on the global map of academic migration. *Problems and Perspectives in Management*. 2024. Vol. 22(4). Pp. 558–575. URL: [http://dx.doi.org/10.21511/ppm.22\(4\).2024.42](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.22(4).2024.42) **18.** Vasylytsiv T., Lupak R., Mulska O., Levytska O., & Baranyak I. Youth migration during war: Triggers of positive aspirations and preservation of human resources in Ukraine. *Problems and Perspectives in Management*. 2024. Vol. 22(2). Pp. 627–641. doi:10.21511/ppm.22(2).2024.49 **19.** The UN Refugee Agency. Situation Ukraine Refugee Situation - Operational Data Portal. URL: <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine> (дата звернення: 29.09.2025). **20.** Eurostat. Database. Migration. 2025. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/explore/all/popul?lang=en&subthem e=migr.migr_cit.migr_ind&display=list&sort=category&extractionId=demo_poppcctb (дата звернення: 30.09.2025). **21.** Eurostat. Temporary protection for persons fleeing Ukraine – monthly statistics. 2024. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Temporary_protection_for_persons_fleeing_Ukraine_-_monthly_statistics (дата звернення: 09.10.2025).

REFERENCES:

1. WEF. World Economic Forum. Global Risks Report 2025. URL: https://reports.weforum.org/docs/WEF_Global_Risks_Report_2025.pdf (data zvernennia: 09.09.2025). **2.** WEF. World Economic Forum. Global Risks Report 2024. URL: https://reports.weforum.org/docs/WEF_Global_Risks_Report_2024.pdf (data zvernennia: 09.09.2025). **3.** WEF. World Economic Forum. Global Risks Report 2023. URL: https://reports.weforum.org/docs/WEF_Global_Risks_Report_2023.pdf (data zvernennia: 09.09.2025). **4.** WEF. World Economic Forum. Global Risks Report 2022. URL: https://reports.weforum.org/docs/WEF_Global_Risks_Report_2022.pdf. (data zvernennia: 09.09.2025). **5.** Lee E. S. A theory of migration. *Demography*. 1966. Vol. 3(1). Pp. 47–57. URL: <https://doi.org/10.2307/2060063> **6.** Chugaievskaya S., & Wisła R. A new wave of migration in Ukraine on the background of Russian invasion: Dynamics, challenges and risks. *Journal of International Studies*. 2023. Vol. 16(4). Pp. 220–244. URL: <https://doi.org/10.14254/2071-8330.2023/16-4/15> **7.** Zhuk Y., Bilan S., Brycz M., &

Brycz H. Economic status, emigration, and life satisfaction: Strategies of acculturation among Belarusian and Ukrainian migrants in Poland before and during the war. *Economics and Sociology*. 2023. Vol. 16(4). 321332. doi:10.14254/2071-789X.2023/16-4/16

8. Tutar H., Mutlu H. T., & Kantarcioğlu N., Łakomy-Zinowik M. Analysis of migration to Turkey through macroeconomic indicators: Evidence from the period 2004–2024. *Economics and Sociology*. 2024. Vol. 17(4). Pp. 257–271. doi:10.14254/2071789X.2024/17-4/14

9. Badalič V. Trapped in the underground economy: Syrian refugees in the informal labour market in Turkey. *Third World Quarterly*. 2023. Vol. 44(5). Pp. 967–984.

10. Burliai A., Demianchuk M., & Burliai O. Unintended transnationalism of Ukrainian military migrants in Poland: Socio-cultural aspect. *Problems and Perspectives in Management*. 2023. Vol. 21(2). Pp. 426–438. URL: [https://doi.org/10.21511/ppm.21\(2\).2023.40](https://doi.org/10.21511/ppm.21(2).2023.40)

11. Luczaj K. Ukrainian refugees in Poland: exploring intersections of migration-facilitating capitals in the “Residential Settlement Game”. *Journal of Immigrant & Refugee Studies*. 2024. Pp. 1–17. URL: <https://doi.org/10.1080/15562948.2024.2448113>

12. Palmer W., & Piper N. Regulatory (Mal) integration: Its implications for migrant workers’ ability to access employment rights in Indonesia. *Journal of Immigrant & Refugee Studies*. 2023. Vol. 21(2). Pp. 203–216.

13. Zayats D., Serohina N., Bashtannyk O., Akimova A., Akimov O., & Mazalov A. Economic Aspects of Public Administration and Local Government in the Context of Ensuring National Security. *Economic Affairs*. 2024. Vol. 69 (2). Pp. 979–988. URL: <https://doi.org/10.46852/0424-2513.3.2024.23>

14. Berde É., & Remsei S. Turning the triple burden of Ukrainian depopulation into a quadruple burden: The results of a survey among Ukrainian refugee women. *Economics and Sociology*. 2025. Vol. 18(1). Pp. 296–312. doi:10.14254/2071789X.2025/18-1/16

15. Mishchuk H., & Oliinyk O. Youth migration aspirations: imagining the EU from the outside : monograph. Szczecin : Centre of Sociological Research. 2025. 133 p. DOI:10.14254/978-83-973513-5-6/2025

16. Kichurchak M., Paslavaska I., Hrynkevych O., Mishchuk H., & Bilan Y. Examining Tertiary Education Amid the War in Ukraine: A Synthetic Control Approach. *European Journal of Interdisciplinary Studies*. 2024. Vol. 16(2). DOI: <https://doi.org/10.24818/ejis.2024.13>

17. Samoliuk N., Hrynkevych O., Mishchuk H., & Bilan Y. Ukrainian students on the global map of academic migration. *Problems and Perspectives in Management*. 2024. Vol. 22(4). Pp. 558–575. URL: [http://dx.doi.org/10.21511/ppm.22\(4\).2024.42](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.22(4).2024.42)

18. Vasylytsiv T., Lupak R., Mulska O., Levytska O., & Baranyak I. Youth migration during war: Triggers of positive aspirations and preservation of human resources in Ukraine. *Problems and Perspectives in Management*. 2024. Vol. 22(2). Pp. 627–641. doi:10.21511/ppm.22(2).2024.49

19. The UN Refugee Agency. Situation Ukraine Refugee Situation - Operational Data Portal. URL: <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine> (data zvernennia: 29.09.2025).

20. Eurostat. Database. Migration. 2025. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/explore/all/popul?lang=en&subtheme=migr.migr_cit.migr_ind&display=list&sort=category&extractionId=demo_poppctb (data zvernennia: 30.09.2025).

21. Eurostat. Temporary protection for persons fleeing Ukraine – monthly statistics. 2024. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Temporary_protection_for_persons_fleeing_Ukraine_-_monthly_statistics (data zvernennia: 09.10.2025).

Mishchuk H. Y. [1; ORCID ID: 0000-0003-4520-3189],
Doctor of Economics, Professor,
Stasiuk V. O. [1; ORCID ID: 0009-0008-4262-5363],
Master

¹National University of Water and Environmental Engineering, Rivne

MIGRATION BEHAVIOUR OF THE POPULATION IN TIMES OF CRISIS

The article examines the migration behaviour of the population during crises, particularly in the context of the full-scale war in Ukraine, which triggered the most significant migration flow in Europe since World War II. The key determinants of migration decisions are identified, among which security factors, economic expectations, social support and access to services in potential destination countries play a leading role. Particular attention is paid to changes in the motivational components of migration decisions over time, from forced displacement to adaptive behaviour patterns and the long-term formation of intentions for integration or return.

The study compares the features of migration flows before and after 2022, with an emphasis on socio-economic opportunities in the countries of the European Union. It was found that perceptions of employment prospects and access to support programs significantly shape the choice of destination country, and that the level of education is a significant factor in migrants' competitiveness in the labour market. In particular, individuals with higher education demonstrate consistently higher employment rates in host countries, which potentially affects the duration of their stay abroad and reduces the likelihood of return.

It is concluded that modern approaches to managing migration processes require innovative monitoring tools, including the use of digital analytics, artificial intelligence and geographic information systems to predict migration trends and support decision-making. The proposed implementation of GIS tools enables spatial visualisation of migration flows, integration of data on infrastructure, social, and economic resources of territories, and modelling of population mobility scenarios in the short and long term. Its application enables adaptive management of migration processes, enhancing the effectiveness of policies for support, accommodation, and social integration of displaced persons. A concept for an information platform is proposed that would provide potential migrants with reliable data on opportunities in the country of origin and help reduce unjustified migration risks.

The results obtained can be used to improve state migration policy, increase the resilience of socio-economic systems and preserve human

capital in the post-crisis period.

Keywords: information support; migration; behavioural economics; population behaviour; labour market; migration management.

Отримано: 06 грудня 2025 року
Прорецензовано: 11 грудня 2025 року
Прийнято до друку: 18 грудня 2025 року